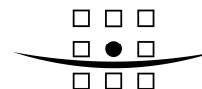

**Quicksan Bestemmingsplan Zandweg in de
Meern**
Toetsing aan de Flora- en faunawet

9 juni 2009
Conceptrapport
9V2406

A COMPANY OF

ROYAL HASKONING

HASKONING NEDERLAND B.V.
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

George Hintzenweg 85
Postbus 8520
3009 AM Rotterdam
+31 (0)10 443 36 66 Telefoon
Fax
info@rotterdam.royalhaskoning.com E-mail
www.royalhaskoning.com Internet
Arnhem 09122561 KvK

Documenttitel Quickscan Bestemmingsplan Zandweg in de
Meern
Toetsing aan de Flora- en faunawet

Verkorte documenttitel

Status Conceptrapport

Datum 9 juni 2009

Projectnaam Project Zandweg-De Meern-Leidsche Rijn

Projectnummer 9V2406

Opdrachtgever

Referentie 9V2406/R/903743/1

Auteur(s) Dirk van der Est

Collegiale toets Francine van der Loop

Datum/paraaf

Vrijgegeven door

Datum/paraaf

INHOUDSOPGAVE

	Blz.	
1	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding quickscan	1
1.2	Leeswijzer	1
2	JURIDISCH KADER	3
2.1	Flora- en faunawet	3
2.2	Toetsingskader Flora- en faunawet	4
2.3	Overige relevante natuurwetgeving	5
3	DE GEHANTEERDE WERKWIJZE	6
4	AANWEZIGHEID NATUURWAARDEN	7
4.1	Raadplegen bronnen	7
4.2	Resultaten veldbezoek	7
4.2.1	Flora	8
4.2.2	Vleermuizen	9
4.2.3	Overige soorten zoogdieren	10
4.2.4	Broedvogels	11
4.2.5	Amfibieën	11
4.2.6	Reptielen	12
4.2.7	Vissen	12
4.2.8	Vlinders, libellen en overige ongewervelden	13
4.3	Conclusie aanwezigheid beschermde soorten	13
5	EFFECTEN OP BESCHERMDE SOORTEN	15
5.1	Inleiding	15
5.2	Vleermuizen	15
5.3	Broedvogels	15
5.4	Vissen	16
6	ALGEGELE CONCLUSIE	18
6.1	Voorkomen	18
6.2	Effecten	18
6.3	Maatregelen	18
6.4	Noodzaak ontheffing	18
6.5	Bestemmingsplannen	18

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding quickscan

Projectontwikkelaar Timpaan heeft het voornemen om woningbouw te plegen op het bestaande bedrijfsterrein aan de Zandweg 69A en een schapenweide langs de Slingeraklaan in de Meern (zie figuur 1-1). Het realiseren van woningen past niet binnen het huidige bestemmingsplan.

Het voornemen tot het wijzigen van bestemmingsplannen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingsprojecten dient onder andere getoetst te worden aan de Flora- en faunawet. De te wijzigen bestemmingsplannen kunnen namelijk leiden tot een aantasting van leefgebieden van beschermde soorten. Daarom dient in een vroegtijdig stadium onderzocht te worden of de te wijzigen bestemmingsplannen leiden tot het aantasten van leefgebieden van aanwezige beschermde soorten.

Toetsing op het voorkomen van beschermde soorten vindt in eerste instantie plaats via een verkennende toets, de quickscananalyse. Deze toetsing heeft tot doel om de ontwikkelingslocaties voor beschermde soorten flora en fauna in kaart te brengen en om een effecteninschatting te doen van het project op de aanwezige beschermde soorten. De effecteninschatting is essentieel om een uitspraak te doen over de effecten op een populatie, de te nemen maatregelen, het al dan niet aanvragen van een ontheffing en op het vaststellen van de bestemmingsplanwijzigingen.

Naast toetsing aan de Flora- en faunawet moeten ruimtelijke ontwikkelingen getoetst worden aan de Natuurbeschermingswet en eventuele effecten op de EHS (Ecologische Hoofdstructuur). Omdat er gezien de ligging van het plangebied geen effecten op beschermde gebieden te verwachten zijn wordt dit aspect alleen kort behandeld in hoofdstuk 2.

Figuur 1-1: ligging van het plangebied in De Meern met in groen een perceel met verruigd grasland, in blauw watergangen, in bruin een watergang en een wilgenopstand, in roze het te slopen bedrijfspand en in paars de te slopen loods

1.2 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een overzicht van de relevante wet- en regelgeving, gerelateerd aan het plangebied. In hoofdstuk 3 wordt de gehanteerde werkwijze beschreven voor de quickscananalyse. In hoofdstuk 4 wordt er beredeneerd of er (mogelijk) beschermde soorten flora en fauna in het terrein aanwezig zijn. In hoofdstuk 5 worden de (mogelijk) negatieve effecten bepaald op de (mogelijk) aanwezige beschermde soorten en worden er maatregelen benoemd om zorgvuldig om te gaan met beschermde soorten.

Het laatste hoofdstuk geeft een samenvattende conclusie van de bevindingen uit het rapport. Er wordt ook een uitspraak gedaan over de noodzaak voor vervolgonderzoek, het al dan niet aanvragen van een ontheffing en het al dan niet vaststellen van de bestemmingsplanwijzigingen.

2 JURIDISCH KADER

2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van planten en dieren in Nederland. In de wet zijn soorten opgenomen die op landelijk dan wel op Europees niveau zeldzaam en/of bedreigd zijn of worden. De Flora- en faunawet beoogt niet het instandhouden van een statische populatiegrootte, maar wel het functioneren van de betreffende populatie. Zo kan in sommige gevallen ook met een kleiner aantal individuen de populatie duurzaam blijven voortbestaan. Dit is onder andere afhankelijk van de talrijkheid van de soort, maar ook van zijn flexibiliteit om andere gebieden te bereiken en te koloniseren.

Afhankelijk van zeldzaamheid en bedreiging zijn de soorten verdeeld over drie beschermingscategorieën. Op 23 februari 2005 is de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) artikel 75 in werking getreden, waarmee drie beschermingsregimes zijn vastgesteld. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën. Bijlage 1 geeft een compleet overzicht van de beschermde soorten verdeeld over drie beschermingsregimes.

De eerste categorie betreft beschermde soorten die in Nederland algemeen voorkomen. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, waaronder de geplande werkzaamheden vallen, geldt een algemene vrijstelling en is geen ontheffing nodig. Voor deze soorten is er geen noodzaak voor inventarisaties.

Soorten van de tweede en derde categorie zijn strenger beschermd. Voor deze soorten geldt een ontheffingsplicht bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Bij het afwegingskader is informatie over de verspreiding van de betreffende soort noodzakelijk.

Voor de soorten, genoemd in tabel 2 van de Flora- en faunawet is een "lichte toets noodzakelijk", tenzij gewerkt wordt met een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. In de lichte toets moet er voor worden gezorgd dat de gunstige staat van instandhouding wordt gegarandeerd en de activiteit moet een redelijk doel dienen. Voor soorten, genoemd in tabel 3, geldt een "zware toets". Er mag hierin geen andere bevredigende oplossing zijn voor de geplande activiteit, de gunstige staat van instandhouding dient te worden gewaarborgd en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang.

Afhankelijk van de aard van de ingreep en de verspreiding van de soorten uit tabel 2 en 3 zijn mitigerende en/of compenserende maatregelen noodzakelijk om zorgvuldig te handelen ten aanzien van de beschermde soorten.

Vogels

In bovengenoemde categorieën zijn vogels buiten beschouwing gelaten (vogelsoorten zijn niet gekoppeld aan één van de tabellen). In de Flora- en faunawet is de bescherming van vogels primair gericht op broedvogels (alle soorten) en vaste nesten van bepaalde soorten (zoals in bomen broedende roofvogelsoorten, een aantal soorten spechten en uilen, zie ook bijlage 2). Dit houdt in dat de nesten van broedvogels alleen gedurende het broedseizoen zijn beschermd.

Het is gedurende het broedseizoen verboden om de nesten van broedvogels te verstoren en/of weg te nemen. Buiten het broedseizoen zijn nesten van vogels niet beschermd, met uitzondering van die van soorten met een vast nest.

Broedseizoen

Voor een begrip als 'broedseizoen' is geen standaardperiode te hanteren. Afhankelijk van de soort en weersomstandigheden in een bepaald jaar kunnen soorten veel eerder of juist later broeden dan normaal het geval zou zijn. Dit kan zelfs per regio verschillen. Voor de wet is van belang of een broedgeval verstoord wordt, ongeachte de datum. De vaak geciteerde periode 15 maart t/m 15 juli is dus slechts een indicatie. De periode tot begin oktober kan theoretisch door broedvogels nog gebruikt worden als een broedperiode. Voor aanvang van de werkzaamheden dient altijd op broedgevallen gecontroleerd te worden.

Een ontheffing voor het verstoren van vogels tijdens het broedseizoen omwille van (tijdelijke) werkzaamheden wordt in de praktijk niet door LNV afgegeven. Dit houdt in dat onder alle omstandigheden nesten niet mogen worden verstoord tijdens het broedseizoen. Het is daarmee noodzakelijk mitigerende maatregelen te treffen om het verstoren van broedvogels te voorkomen. Er gelden hiervoor simpele alternatieven, zoals het werken buiten het broedseizoen of het ongeschikt maken en houden van geschikt broedgebied voordat het broedseizoen van start gaat.

Het is wel mogelijk om, volgens de interpretatie van het Ministerie van LNV, een ontheffing te verkrijgen voor bepaalde soorten broedvogels met een vast nest. Deze soorten maken jaarrond gebruik van dit nest. Daarom wordt in deze quickscan binnen de Flora- en faunawet vooral ingegaan op de aanwezigheid van vogelsoorten met een vast nest. Bijlage 2 geeft een overzicht van de definitie van een vast nest en welke soorten er onder deze definitie vallen.

Zorgplicht

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten de zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoenseis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.

2.2 Toetsingskader Flora- en faunawet

De bestemmingsplanwijzigingen worden getoetst aan de geldende verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet (Artikel 8 - 13). Voorts geldt altijd de zogenaamde Zorgplicht (Artikel 2). In tabel 2-1 is de inhoud van de verschillende artikelen weergegeven.

Tabel 2-1. Relevante verbodsbepalingen Flora- een faunawet.

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
Artikel 12	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
Artikel 13	Het is verboden planten of producten van planten, of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoort, ..., te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin, ..., binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben.
Artikel 2 (zorgplicht)	<p>1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.</p> <p>2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan temaken.</p>

2.3 Overige relevante natuurwetgeving

Het plangebied ligt binnen de rode contour van het streekplan van de gemeente Utrecht. Het plangebied maakt geen deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en is geen onderdeel van een Natura 2000-gebied, dat via de Natuurbeschermingswet is beschermd. Er bevinden zich in de nabije omgeving geen gebieden die een dergelijke bescherming genieten.

3 DE GEHANTEERDE WERKWIJZE

Om na te gaan wat het belang van het plangebied is voor beschermde soorten, is het volgende stappenplan gevolgd.

Stap 1: Inventarisatie van beschermde soorten

Om een indruk te krijgen van het voorkomen van beschermde dieren en planten in het plangebied is gebruik gemaakt van informatie van het Natuurloket. Het Natuurloket is een initiatief van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en verschillende natuurbeschermingsorganisaties. Informatie van het Natuurloket is digitaal (Natuurloket; 2008) beschikbaar op kilometerhok-niveau. Ook zijn er andere bronnen geraadpleegd op het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten (www.ravon.nl) in (de omgeving van) het plangebied.

Om een uitspraak te kunnen doen over de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden en de geschiktheid van het plangebied als leefgebied is een veldbezoek gebracht aan de planlocatie op woensdag 20 mei 2009.

Het veldbezoek is gericht op het inschatten van de geschiktheid van het plangebied als habitat voor beschermde soorten. Het is echter niet bedoeld als veldecologisch onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten, omdat er voor elke soortgroep een eigen methodiek (en geschikt jaargetijde) vereist is.

Stap 2. Vaststelling van de effecten

Om vast te stellen of het project een effect heeft op beschermde flora en fauna, is een beknopte analyse gemaakt van het project in relatie tot (de habitateisen van) de beschermde soorten.

De toekomstige werkzaamheden zijn nog niet bekend op beide locaties. Er wordt daarom uitgegaan van een 'worst case'-scenario, dat wilt zeggen dat alle denkbare negatieve effecten op aanwezige beschermde soorten worden meegenomen in de analyse.

Stap 3. Beschrijving van de effecten op beschermde soorten

Door de resultaten van stap 1 en stap 2 te koppelen zijn de effecten op de aanwezige natuurwaarden inzichtelijk gemaakt.

Stap 4. Voorstellen van maatregelen

In deze stap zijn voorstellen gedaan om de effecten te mitigeren en, indien, noodzakelijk, te compenseren. Indien er aanvullend onderzoek noodzakelijk is, is dit ook beschreven onder deze stap.

4 AANWEZIGHEID NATUURWAARDEN

4.1 Raadplegen bronnen

Het Natuurloket maakt voor de kilometerhokken, waarbinnen het plangebied gelegen is, de melding van een aantal beschermde soorten (zie tabel 4-1). Er zijn ook een aantal omliggende kilometerhokken meegenomen om iets te zeggen over beschermde soorten in de omgeving van de plangebieden.

In de tabel is een onderverdeling gemaakt tussen soorten van de eerste en de tweede/derde beschermingscategorie, er is vermeld of het een habitatrictlijnsoort uit bijlage IV betreft en er is aangegeven of er Rode Lijstsoorten voorkomen.

Uit de tabel valt op te maken dat er in het recente verleden beschermde soorten uit tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet in de soortgroepen flora, broedvogels, zoogdieren en vissen zijn waargenomen in de kilometerhokken waarbinnen het plangebied ook ligt.

In de praktijk is de informatie van het Natuurloket met betrekking tot het kilometerhok waarin het plangebied ligt beperkt bruikbaar, omdat deze onvolledig is (de meeste soortgroepen zijn niet of nauwelijks onderzocht) voor de alle soortgroepen.

Tabel 4-1: Voorkomen van beschermde soorten in het plangebied volgens het Natuurloket met in grijs weergegeven de kilometerhokken waarbinnen het plangebied is gelegen.

Kilometerhok	Vaaplanten	Zoogdieren	Broedvogels	Reptielen	Amfibieën	Vissen	Dagvlinders	Libellen	Overige Onge-werveldern
131-454	0/0/0/0	0/1/1/0						0/0/0/0	
131-455	0/0/0/0	1/0/0/0			1/0/0/0		0/0/0/0		
131-456		2/0/0/0	0/1/0/1		1/0/0/0				
132-454	0/0/0/0	0/4/4/0	0/1/0/0		1/0/0/0			0/0/0/0	
132-455					1/0/0/0		0/0/0/0		
132-456	3/0/0/2	0/1/1/0			2/0/0/0		0/0/0/0	0/0/0/0	
133-454	1/1/0/1	3/1/1/0			1/0/0/0		0/0/0/0	0/0/0/1	0/0/0/1
133-455	4/0/0/8	2/3/4/0	0/2/0/0		4/0/0/0			0/0/0/0	
133-456	3/2/0/2	1/2/2/0				0/1/1/0		0/0/0/0	0/0/0/0

Groen	Goed tot redelijk onderzocht
Geel	Matig tot slecht onderzocht
Rood	Niet onderzocht

Legenda celinhoud: Tabel1/Tabel 2en3/Habitatrictlijn Bijlage IV/Rode lijst. Voor lege cellen zijn geen waarnemingen bekend. Grijs gearceerd is liggend in het plangebied.

4.2 Resultaten veldbezoek

De resultaten van het veldbezoek zijn relevant om, in combinatie met brongegevens, een uitspraak te doen over het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten uit tabel 2 en 3 uit de Flora- en faunawet.

Hiervoor wordt per soort(groep) beschreven of het mogelijk is dat de betreffende beschermde soort aanwezig kan zijn in het plangebied en wat de geschiktheid van het plangebied als leefgebied voor de beschermde soort is.

4.2.1 Flora

Er zijn bij het Natuurloket geen gegevens bekend van beschermde plantensoorten in de kilometerhokken, waarbinnen het plangebied gelegen is. Er zijn in de omliggende hokken wel waarnemingen gedaan. De aanwezigheid van beschermde soorten kan daarom niet bij voorbaat worden uitgesloten.

Er is bij het veldwerk extra gelet op geschikte standplaatsen van beschermde plantensoorten, zoals in het grasland, langs waterkanten en op muren in en nabij het plangebied. Het veldbezoek in mei is daarvoor een goede waarnemingsperiode, omdat deze soorten, hoewel nog niet allemaal volledig ontwikkeld, dan in het veld te herkennen zijn (zoals bijvoorbeeld de rozetten van orchideeën).

Er zijn in en om het plangebied echter geen beschermde soorten aangetroffen, die zijn genoemd in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet. Er zijn ook geen geschikte standplaatsen aanwezig in het plangebied voor de vestiging van beschermde soorten (zie figuur 4-1). Het grasland wordt grotendeels gedomineerd door triviale grassoorten en ruigtekruiden. Er zijn geen geschikte scheuren of gaten aanwezig in de gebouwen, waar zich beschermde (varen)soorten kunnen vestigen.

Figuur 4-1: De Schapenweide bestaat uit verruigd grasland met dominerende grassoorten en ruigtekruiden

Er zijn mogelijk wel beschermde soorten uit tabel 1 van de Flora- en faunawet aanwezig in of nabij het plangebied, zoals de zwanebloem (*Butomus umbellatus*). Er geldt voor soorten uit tabel 1 echter een vrijstelling bij activiteiten gericht op bestendig beheer en onderhoud of ruimtelijke ontwikkeling.

Samenvatting:

Er zijn geen beschermde plantensoorten, als genoemd in tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet aanwezig in of nabij het plangebied.

4.2.2 Vleermuizen

Er zijn bij het Natuurloket gegevens bekend van (waarschijnlijk) vleermuizen in het kilometerhok 131-454, waarbinnen het plangebied ook gelegen is. Er zijn ook in omliggende kilometerhokken waarnemingen bekend van vleermuizen. Er is ten tijde van het veldbezoek extra gelet op geschikte verblijfplaatsen in de aanwezige gebouwen en bomen in het terrein en op geschikte vliegroutes en foerageergebieden langs groenstructuren of watergangen. Hierbij zijn de gebouwen gecontroleerd op aanwezige gaten of scheuren in muren en op de aanwezigheid van sporen (zoals smeer of uitwerpselen). De bomen zijn ook gecontroleerd op de aanwezigheid van holen of scheuren en gaten.

Er zijn geen geschikte gaten of scheuren op de muren en in de daklijsten aangetroffen in de gebouwen op het terrein. Het bedrijfsgebouw op het terrein is in zeer goede staat met strak afgewerkte muren en daklijsten (zie figuur 4-2). Er zijn hier geen geschikte invliegopeningen aanwezig. Ook de bouwconstructie is niet geschikt om te fungeren als verblijf. Er lijken geen spouwmuren aanwezig te zijn en de plafonds aan de binnenzijde zijn ook strak afgewerkt en in goede staat. Er staat ook een loods op het terrein (zie figuur 4-2). Deze schuur is echter voorzien van ijzeren platen en is in een zeer goede staat van onderhoud. Hier zijn geen spouwmuren aanwezig en ook geen gaten in de constructie.

Figuur 4-2: Het bedrijfsgebouw, de wilgen en de loods zijn niet geschikt om te fungeren als verblijfplaats voor vleermuizen.

Er zijn geen geschikte verblijven aanwezig in bomen. De aanwezige wilgenopslag is nog jong (maximaal 20 jaar oud), er zijn geen scheuren of hopen in aangetroffen en de bomen vertonen geen gebrek in vitaliteit.

De wilgenopstand is ook niet geschikt om te fungeren als vliegroute. Vleermuizen hebben juist de behoefte aan langwerpige groene linten in het landschap om langs te trekken. Het groepje wilgen is ongeveer 10 meter breed en is niet verbonden met andere groenelementen. De wilgenopstand en de watergangen worden mogelijk wel als foerageergebied gebruikt. Hier zijn insectenrijke omstandigheden aanwezig. De soorten die hier gebruik van kunnen maken zijn gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, watervleermuis en meervleermuis.

Samenvatting:

Het plangebied wordt mogelijk door één of enkele soorten vleermuizen gebruikt als foerageergebied. Het plangebied is niet in gebruik als verblijfplaats of als vliegroute.

4.2.3 Overige soorten zoogdieren

Er zijn geen gegevens bekend van beschermde zoogdieren, behalve van vleermuizen. De waterspitsmuis (*Neomys fodiens*) zou op grond van zijn verspreiding als enige soort aanwezig kunnen zijn in en nabij het plangebied.

De waterspitsmuis heeft de behoefte aan schoon, niet te voedselrijk, vrij snel tot niet stromend water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers¹. Deze omstandigheden zijn niet aanwezig in het plangebied. Er zijn geen geschikte flauwe oevers aanwezig, omdat deze afgewerkt zijn met een houten beschoeiing of de oevers zijn zeer steil (zie ook figuur 4-3). Er zijn geen ontwikkelde oevervegetaties aanwezig in het plangebied.

Figuur 4-3: Er is alleen een oeverbeschoeiing aanwezig aan de waterkant of de oevers zijn zeer steil, zodat er geen of nagenoeg geen oevervegetatie aanwezig is.

Bovendien ligt het plangebied geïsoleerd in het landschap, omgeven door wegen, een bedrijventerrein en bestaande bebouwing, waardoor het niet aannemelijk is dat de waterspitsmuis zich hier gevestigd heeft.

¹ Lange, R., Twisk, P., Van Winden, A. & Van Diepenbeek, A., 2003, 2^e druk. Zoogdieren van West-Europa, Stichting uitgeverij van de Koninklijke Natuurhistorische Vereniging i.s.m. Natuurmonumenten, Utrecht.

Het is mogelijk dat er bepaalde soorten als genoemd in tabel 1 van de Flora- en faunawet voorkomen, zoals de veldmuis (*Microtus arvalis*) en de haas (*Lepus europeus*). Er geldt echter voor dergelijke beschermde soorten een algemene vrijstelling.

Samenvatting:

Er zijn, behalve vleermuizen, geen beschermde soorten zoogdieren in het plangebied aanwezig, die zijn genoemd in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet.

4.2.4 Broedvogels

Er zijn bij het Natuurloket nagenoeg geen gegevens voorhanden van jaarrond beschermde broedvogels (roofvogels, bepaalde soorten uilen en spechten) in en rondom het plangebied. Er is tijdens het veldbezoek extra gelet op aanwijzingen voor een in functie zijnde vast nest, door te kijken naar aanwezige (kraaijen)nesten en holen in bomen en naar indicerend gedrag van beschermde soorten (nestbouw, territoriumindicerend gedrag).

Er zijn tijdens het veldbezoek geen in functie zijnde nesten van jaarrond beschermde soorten aangetroffen (horsten, oude kraaijennesten of holen in bomen). Er zijn verder alleen algemene soorten broedvogels waargenomen, zoals de meerkoet (*Fulica atra*) en de koolmees (*Parus Major*). Er zijn echter geen nesten gezien in het plangebied. De bomen en waterkanten zijn voor algemene soorten wel geschikt als broedbiotoop, nesten die niet jaarrond beschermd zijn daarom niet geheel uit te sluiten en kunnen nog gemaakt worden. De nesten van niet jaarrond beschermde soorten zijn alleen gedurende het broedseizoen beschermd, daarbuiten niet.

Samenvatting:

Er zijn geen jaarrond beschermde soorten broedvogels aanwezig in het plangebied. Er zijn wel enkele soorten algemene vogelsoorten aangetroffen, waarvan het nest alleen tijdens het broedseizoen is beschermd.

4.2.5 Amfibieën

Er zijn bij het Natuurloket geen waarnemingen bekend van beschermde soorten amfibieën uit tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet. Er is daarom tijdens het veldbezoek extra gelet op geschikte verblijven van de soort, zoals in de watergangen en op het land. Hiervoor zijn de watergangen op een aantal plaatsen met een schepnet bemonsterd. Het landhabitat is bekeken op geschiktheid door te zoeken onder dood hout, stenen en strooisel.

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde soorten amfibieën waargenomen. Het plangebied is ook niet geschikt als voortplantingsmogelijkheid. Het bestaand bedrijventerrein is niet geschikt en het verruigd grasland biedt ook geen geschikte omstandigheden. Er is geen oevervegetatie aanwezig door de houten beschoeiing langs de waterkanten of de oevers zijn zeer steil. Er is dan ook nauwelijks een oevervegetatie aanwezig (zie figuur 4-3). Er is zeer beperkt geschikt landhabitat aanwezig in de vorm van plaatselijke strooisel in het grasland en een omgevallen boom.

Het plangebied ligt verder geïsoleerd in het landschap, omgeven door wegen, een bedrijventerrein en bestaande bebouwing. De vestiging van beschermde soorten amfibieën is hierdoor zeer onwaarschijnlijk.

Er is wel een beschermde soort uit tabel 1 van de flora- en faunawet aangetroffen, namelijk de meerkikker (*Pelophylax ridibundus*). Er zijn zowel roepende mannetjes als larven aangetroffen. Er geldt voor deze soort echter een algemene vrijstelling in het geval van ruimte ontwikkelingen.

Samenvatting:

Er zijn geen beschermde soorten amfibieën, als genoemd in tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet aanwezig in of nabij het plangebied.

4.2.6 Reptielen

Er zijn bij het Natuurloket geen gegevens bekend van reptielen in of in de omgeving van het plangebied. De ringslang (*Natrix natrix*) is op grond van de landelijke verspreiding de enige reptielen soort die hier mogelijk verwacht kan worden. Er is daarom ten tijde van het veldbezoek gekeken naar een aantal eisen waar het habitat van deze soort aan dient te voldoen.

Ringslangen hebben voor het winteronderkomen de behoefte aan plekken in braamstruiken of takkenbossen met plekken, zoals holen, om zich te verschuilen. Als voortplantingsmogelijkheid worden broeihopen gebruikt, zoals plekken met veel blad en strooisel. De soort heeft ook de behoefte aan zonnige warme plekken om zich op te kunnen warmen (Bron: www.ravon.nl). De combinatie van bovenbeschreven omstandigheden komt niet voor in het plangebied, hier gaat het om verruigd grasland en een bestaand bedrijventerrein.

Samenvatting:

Beschermde soorten reptielen uit tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet zijn niet aanwezig in het plangebied.

4.2.7 Vissen

Er zijn bij het Natuurloket geen gegevens bekend van vissen in het plangebied. Er is in de omgeving (kilometerhok 133-456) wel een waarneming gedaan van een soort uit tabel 2 van de Flora- en faunawet. Het gaat hier vermoedelijk om de kleine modderkruiper. De watergangen zijn daarom op een aantal plekken bemonsterd met een schepnet om te bezien of de soort ook voorkomt in het plangebied.

De kleine modderkruiper is aanwezig in het plangebied. Er zijn twee forse volwassen exemplaren gevangen in de noordelijk gelegen watergang in de schapenweide (zie voor vangstlocatie figuur 4-4). Er wordt vanuit gegaan dat de soort aanwezig is in alle watergangen die in en rondom het plangebied aanwezig zijn, aangezien de vangstplaats hiermee in open verbinding staat.

Er zijn geen andere beschermde soorten, als genoemd in tabel 2 en 3 in de Flora- en faunawet, waargenomen. De watergangen zijn hier ook niet geschikt voor. Er zijn geen geschikte oevers aanwezig en het water is eutroof van karakter.

Er zijn ook geen zoetwatermosselen aangetroffen, waar de bittervoorn (tabel 3) een symbiose mee aangaat tijdens de voortplantingstijd. Er is geen stenig substraat aanwezig in de watergangen, dat als leefgebied voor de rivierdonderpad kan fungeren.

Figuur 4-4: Vangstlocatie van de kleine modderkruiper als blauwe stip weergegeven in het plangebied (in rood weergegeven)

Samenvatting:

De kleine modderkruiper (tabel 2) is waargenomen in het noordelijk deel van het plangebied. Er zijn geen andere vissoorten aanwezig, die zijn genoemd in tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet.

4.2.8 Vlinders, libellen en overige ongewervelden

Er zijn bij het Natuurloket geen gegevens bekend van beschermde soorten vlinders, libellen en overige ongewervelden, die zijn opgenomen in tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet. Er is daarom ten tijde van het veldbezoek gekeken naar een aantal eisen waar het habitat aan dient te voldoen.

Het plangebied is niet geschikt als verblijfplaats voor beschermde soorten uit deze soortengroepen. Op het bestaande bedrijventerrein zijn geen groenelementen aanwezig, dat als biotoop kan dienen voor beschermde soorten. Het verruigde grasland leent zich hier evenmin voor. Het ontbreekt aan de waterkanten aan een goed ontwikkelde oevervegetatie door het ontbreken van oevers (door aangebrachte oeverbeschoeiing) of de oevers zijn zeer steil. Er is ook nagenoeg geen watervegetatie aanwezig in het water.

Samenvatting:

Er zijn geen beschermde soorten vlinders, libellen of overige soorten ongewervelden aanwezig als genoemd in tabel 2 en 3 aanwezig in het plangebied.

4.3 Conclusie aanwezigheid beschermde soorten

De conclusie over de verspreiding van beschermde soorten uit tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet is dat de volgende soorten (mogelijk) de plangebieden gebruiken als leefgebied. Er is tussen haakjes vermeld welke functie het plangebied kan vervullen.

- gewone dwergvleermuis (jachtgebied)
- laatvlieger (jachtgebied)
- ruige dwergvleermuis (jachtgebied)
- meervleermuis (jachtgebied)
- watervleermuis (jachtgebied)
- niet jaarrond beschermde broedvogels (nestbiotoop)

- kleine modderkruiper (leefgebied in alle watergangen in en nabij het plangebied)

Deze soorten worden meegenomen in de effectbepalingen als gevolg van de toekomstige activiteiten die plaatsvinden op de beide locaties (zie hoofdstuk 5). Voor alle in het wild levende dieren en planten geldt altijd de zorgplicht. Een nadere effecteninschatting voor deze soorten (ook uit tabel 1 van de Flora- en faunawet) is, gezien vanuit de wetgeving, niet noodzakelijk.

5 EFFECTEN OP BESCHERMDE SOORTEN

5.1 Inleiding

In deze paragraaf wordt een effecteninschatting gedaan van de ingreep op de (mogelijk) aanwezige beschermde soorten in het plangebied. Er wordt dus alleen ingegaan op de soorten die als (mogelijk) aanwezig zijn vermeld in paragraaf 4-3. Andere beschermde soorten uit tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet worden niet beschouwd, omdat deze niet aanwezig in het plangebied en de locaties zijn niet geschikt als habitat. Er wordt gewerkt met een zogenaamd 'worst case scenario', dat wilt zeggen dat alle denkbare negatieve effecten als gevolg van toekomstige activiteiten meegenomen worden.

5.2 Vleermuizen

Er is in paragraaf 4.2.2 geconcludeerd dat het plangebieden mogelijk geschikt is als jachtgebied voor vleermuizen (groenstructuren, watergangen). Het 'worst case'-scenario voor vleermuizen is als de bestaande groenelementen in en nabij het plangebied worden verwijderd en de sloten worden gedempt om de ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken.

De mogelijk negatieve effecten op vleermuizen als gevolg van het verdwijnen van groenelementen en het dempen van sloten zijn zeer marginaal. Vleermuizen zijn voor het jachtgebied niet primair aangewezen op de wilgenopstand en de watergangen in het plangebied. De watergangen en landschapselementen in de directe omgeving van het plangebied bieden voldoende alternatieven aan geschikte jachtgebieden.

Een ander mogelijk negatief effect is als vleermuizen tijdens de werkzaamheden worden verstoord tijdens het foerageren, vooral door het gebruik van kunstlicht. Er kunnen een paar simpele voorzorgsmaatregelen worden genomen om de verstoring als gevolg van de werkzaamheden op jagende vleermuizen te minimaliseren. Indien het gebruik van kunstlicht wordt vermeden en er wordt niet gewerkt in het schemer of donker is de kans op verstoring nihil. Hiermee wordt ook voldaan aan de algemene zorgplicht (zie tabel 2-1).

5.3 Broedvogels

Er is in paragraaf 4.2.4 geconcludeerd dat de plangebieden geschikt kunnen zijn als broedbiotoop voor een aantal algemene soorten broedvogels hoewel er, ten tijde van het veldbezoek, in het onderzochte gebied geen in functie zijnde nesten zijn waargenomen.

Het 'worst case'-scenario voor deze soorten is als de bestaande groenelementen in het plangebied (wilgenopstand, oevervegetatie) wordt verwijderd tijdens het broedseizoen. Er kan echter een algemene voorzorgsmaatregel worden aangehouden om verbodsbepalingen te voorkomen. Er geldt voor broedvogels een simpel alternatief en dat is dat er niet wordt gewerkt in het broedseizoen. Dit betekent dat de bomen buiten het broedseizoen worden gekapt en de oevervegetaties ook buiten het broedseizoen kunnen worden verwijderd. Er kan echter geen standaardperiode worden aangehouden voor het broedseizoen, omdat deze kan fluctueren (zie paragraaf 2.1).

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, dienen de te verwijderen groenstructuren vooraf door een ter zake kundige² te worden gecontroleerd. Indien er een broedgeval aanwezig is, dienen de werkzaamheden ter plekke te worden uitgesteld en dient er een verstoringvrije zone rondom het broedgeval te worden ingesteld totdat het nest niet meer in gebruik is. De breedte van deze zone wordt bepaald door de ter zake kundige.

5.4 Vissen

Er is in paragraaf 4.2.7 geconcludeerd dat de kleine modderkruiper aanwezig is in de poldersloten in en nabij het plangebied.

Het 'worst case' - scenario voor de soort is dat het bestaande slotenpatroon in het plangebied wordt aangetast ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen. Negatieve effecten treden op als de sloten worden gedempt of (deels) vergraven, waarbij het leefgebied wordt aangetast en exemplaren worden verwond en/of gedood. De gunstige staat van instandhouding van de soort is echter niet in het geding. De kleine modderkruiper komt verspreid voor in het veenweidegebied van Zuid-Holland (Bron: www.ravon.nl).

Er zijn wel maatregelen noodzakelijk om te voorkomen dat er negatieve effecten optreden op de kleine modderkruiper wanneer er in de nabije toekomst sloten worden gedempt of (deels) vergraven. De maatregelen die worden voorgesteld zijn er op gericht om te voorkomen dat er exemplaren van de kleine modderkruiper worden verwond en/of gedood. De volgende aanbevelingen worden gedaan:

- Er wordt niet gewerkt in de meest kwetsbare periode van de soort. Dit betekent dat bestaande sloten niet worden gedempt in de voortplantingstijd van medio februari tot begin juni;
- De sloot wordt drooggezet, waarna het slib door of onder de begeleiding van een ter zake kundige wordt onderzocht op exemplaren van de kleine modderkruiper. Het naar één richting bewegen van water om vissen te laten ontsnappen werkt niet voor deze soort. De kleine modderkruiper kan zich namelijk ingraven in de sliblaag bij verstoring van het leefgebied. Gevangen exemplaren worden overgezet naar geschikte sloten in de omgeving van het plangebied.

² Met een deskundige wordt bedoeld een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging VZZ, RAVON, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Das en Boom, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of - bescherming.

Er wordt voldoende zorgvuldig gehandeld ten aanzien van de kleine modderkruiper indien er watergangen dienen te worden gedempt of vergraven. De bovenbeschreven maatregelen zijn conform de maatregelen die in de gedragscode voor de Bouw- en ontwikkelingssector in Nederland zijn opgenomen bij het dempen van watergangen³. Dit is een gedragscode voor de Flora- en faunawet voor het uitvoeren van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Elke projectontwikkelaar kan zich conformeren aan deze gedragscode.

Indien men zich aan deze gedragscode conformeert, dan hoeft er geen ontheffing te worden aangevraagd bij het Ministerie van LNV. Er geldt binnen deze gedragscode namelijk een vrijstelling voor het overtreden van verbodsbepalingen op de kleine modderkruiper (een tabel 2 soort) in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling.

De opdrachtgever (projectontwikkelaar) is zelf wel verantwoordelijk voor het naleven van de verplichtingen die in deze gedragscode zijn vermeld voor het dempen van watergangen. Dit betekent dat de opdrachtgever de (onder)aannemer op de hoogte stelt van de aanwezige beschermde soorten in het plangebied en helder communiceert dat er gewerkt dient te worden volgens deze gedragscode.

³ Anonymus, 2006. Gedragscode Flora- en faunawet voor de Bouw- en ontwikkelingssector, Arcadis.

6 ALGEGELE CONCLUSIE

6.1 Voorkomen

Uit bronnenonderzoek en het veldbezoek is gebleken dat er (mogelijk) beschermde soorten uit tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet aanwezig zijn in het plangebied, namelijk voor de soortgroep vissen, vleermuizen en broedvogels. Deze soorten zijn weergegeven in tabel 6-1. De mogelijke aanwezigheid van andere beschermde soorten uit tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet kan, op basis van het verspreidingspatroon en de ongeschiktheid van het plangebied, worden uitgesloten.

6.2 Effecten

De exacte werkzaamheden zijn nog niet bekend, omdat er voor de planlocaties alleen bestemmingsplannen worden gewijzigd. Er is voor de effecten bepaling uitgegaan van het 'worst case'-scenario, dat wil zeggen dat alle denkbare negatieve effecten worden meegenomen als gevolg van toekomstige activiteiten op de planlocaties. Er zijn mogelijk negatieve effecten denkbaar op de aanwezige beschermde soorten. Deze zijn weergegeven in tabel 6-1.

6.3 Maatregelen

Er zijn voor een paar beschermde soorten in tabel 6-1 maatregelen voorgesteld om negatieve effecten te voorkomen. Dit zijn voorzorgsmaatregelen of om de kans op verstoring te minimaliseren of te beperken (vleermuizen, broedvogels) of dit zijn mitigerende maatregelen om de kans op het optreden van negatieve effecten tegen te gaan (kleine modderkruiper).

6.4 Noodzaak ontheffing

Het is niet noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het Ministerie van LNV, indien de algemene verplichtingen, die in de Gedragscode voor Bouw- en ontwikkelingssector in Nederland zijn vermeld, in acht worden genomen bij het dempen van watergangen. Er geldt binnen deze gedragscode namelijk een vrijstelling bij overtreden van verbodsbepalingen op de kleine modderkruiper (een tabel 2 soort) in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling.

De opdrachtgever (projectontwikkelaar) is zelf wel verantwoordelijk voor het naleven van de verplichtingen die in deze gedragscode zijn vermeld voor het dempen van watergangen. Dit betekent dat de opdrachtgever de (onder)aannemer op de hoogte stelt van de aanwezige beschermde soorten in het plangebied en helder communiceert dat er gewerkt dient te worden volgens deze gedragscode.

6.5 Bestemmingsplannen

De bevindingen uit deze quickscananalyse vormen geen belemmering voor het doorlopen van de bestemmingsplanprocedure voor de planlocatie voor de bouw van woningen op de planlocatie. Er is middels deze rapportage voldoende rekening wordt gehouden met de verplichtingen die er voortvloeien vanuit de Flora- en faunawet.

Tabel 6-1: (Mogelijk) aanwezige beschermde soorten, mogelijke negatieve effecten op deze soorten, de noodzaak van aanvullend onderzoek, mitigerende maatregelen en noodzaak ontheffing.

Soort	Negatieve effecten	Extra onderzoek	Maatregelen	Ontheffing
Kleine modderkruiper	- Dempen, vergraven watergangen	Nee	- Werken in september t/m eind oktober - Watergang afdammen - Wegvangen van vissen - Controle slib op kleine modderkruiper en mosselen	Nee, er kan worden gewerkt met een goedgekeurde gedragscode
Vleermuizen (gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, watervleermuis en meervleermuis)	1) Verwijderen groenstructuren, dempen sloten. 2) Verstoring tijdens werkzaamheden	Nee	1) Nee, voldoende alternatieven aanwezig 2) niet werken in donker/schemer en geen gebruik kunstlicht.	Nee
Broedvogels (buiten broedseizoen niet beschermd)	- Verdwijnen nestbiotoop	Nee	- Werken buiten broedseizoen, óf - Controle op broedvogels en bij aanwezigheid verstoringvrije zone instellen totdat broedsel is grootgebracht.	Nee